Lietas arhīva Nr. K73-0635-25/45
ECLI:LV:ZRT:2025:0220.19530005123.2.S

Zemgales rajona tiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Tukumā 2025.gada 20.februārī

Tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Adrija Kasakovska,

piedaloties prokurorei Evijai Krasovskai,

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /Persona A/ izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību) iekļūstot telpā.

Laika posmā no 2022.gada 3.novembra līdz 2022.gada 14.novembrim, izmeklēšanā precīzāk nenoskaidrotā laikā, /Persona A/ zādzības nolūkā ieradās īpašumā /Adrese A/, bez īpašnieka atļaujas paņēma pie treilera atstāto dzīvojamās mājas atslēgu, atslēdza dzīvojamās mājas durvis un iegāja tajā. /Persona A/ no dzīvojamās mājas nozaga motorzāģi "Husqvarna 254xp" 350*euro* vērtībā, motorzāģi "MTXgcs-4540" 250 *euro* vērtībā, lāzera līmeņrādi "SKILL MT1e196101" 200 *euro* vērtībā, elektrisko urbjmašīnu "Makita" 60 *euro* vērtībā un autopiekabes "WENA" tentu 1000 *euro*vērtībā. Nozagtās mantas /Persona A/ realizēja un iegūtos naudas līdzekļus izlietoja savām vajadzībām.

Tādā veidā /Persona A/, iekļūstot mājā, slepeni nolaupīja /Persona B/ piederošās mantas 1860*euro*kopvērtībā, nodarot /Persona B/ mantisko zaudējumu 1860*euro* apmērā.

Ar savām darbībām /Persona A/ izdarīja Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu.

Motīvu daļa

[3] Apsūdzētais /Persona A/ pilnīgi atzina savu vainu viņam inkriminētajās darbībās, pieteica lūgumu neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

[4] Tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu, tiesa pieņēma lēmumu neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Apsūdzētā /Persona A/ darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas kā svešas kustamas mantas slepena nolaupīšana (zādzība), iekļūstot telpā, dzīvojamajā mājā.

[5] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otro daļu, tiesa, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Savukārt, atbilstoši minētās normas trešajai daļai, nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[5.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešās daļas nosacījumiem Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā smags noziegums, par kura izdarīšanu atbilstoši noziedzīgā nodarījuma laikā spēkā esošajai panta redakcijai paredzēti sodu veidi – brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Apsūdzētais /Persona A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu pret īpašumu. Tiesa ņem vērā apsūdzētā darbības, iekļūšanas veidu dzīvojamajā mājā, to, ka viņš agrāk bijis nodarbināts pie cietušā, gūto mantisko labumu, cietušajam nodarītā kaitējuma apmēru.

[5.2] Ar IeM Informācijas centra ziņām – izdruku no Integrētās Iekšlietu informācijas sistēmas pierādīts, ka /Persona A/ sodīts ar Zemgales rajona tiesas 2020.gada 28.decembra spriedumu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ar piespiedu darbu uz 180 stundām. Ar Zemgales rajona tiesas 2021.gada 25.novembra lēmumu piespiedu darbs aizstāts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 39 dienām, /Persona A/ izcietis sodu 2022.gada 27.maijā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 63.panta trešās daļas ceturto punktu zādzības izdarīšanas laikā, 2022.gada novembrī, sodāmība nebija dzēsta.

Ar Rīgas Austrumu prokuratūras prokurora 2025.gada 14.janvāra priekšrakstu par sodu /Persona A/ sodīts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ar sabiedrisko darbu uz 200 stundām, priekšraksts stājies spēkā 2025.gada 3.februārī. Lietā nav ziņu par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku.

[5.3] No apsūdzētā paskaidrojumiem tiesas sēdē secināms, ka viņam ir noteikta dzīvesvieta, viņš strādā gadījuma rakstura darbus privātpersonas saimniecībā.

[5.4] Juridiskajā literatūrā norādīts, ka ziņas, kuras raksturo personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus cilvēka dzīves un darbības aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli, 3) sociālo statusu un 4) tiesisko statusu un to izvērtēšana ļauj, no vienas puses, noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, tās noziedzīgo tieksmju stabilitāti, bet, no otras puses, noteikt maksimāli lietderīgo soda veidu, lai sasniegtu tā mērķi (*U.Krastiņš, V.Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I–VIII2 nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 197.lpp.*).

[6] Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, tiesa secina, ka /Persona A/ nosakāms sods – probācijas uzraudzība.

Tiesa vērtē to, ka /Persona A/ bijis sodīts ar sabiedrisko (agrāk – piespiedu) darbu, kas aizstāts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, bet, tiesas ieskatā, šis fakts neliecina, ka /Persona A/ piemērojams tikai brīvības atņemšanas sods un nevar piemērot citu soda veidu.

Saskaņā ar Krimināllikuma $38.^{1}$ pantu probācijas uzraudzība ir personas piespiedu iesaistīšana tās vecumam, psiholoģiskajām īpašībām un attīstības līmenim piemērotos sociālās uzvedības korekcijas un sociālās rehabilitācijas pasākumos. Tiesas secina, ka ir nepieciešams un iespējams veikt apsūdzētā domāšanas, uzvedības korekcijas, kas būtu priekšnoteikums, lai apsūdzētais turpmāk atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā prokurora norādītais brīvības atņemšanas sods, izolējot apsūdzēto no sabiedrības uz sešiem mēnešiem, neatbilstu noziedzīgā nodarījuma raksturam, radītajam kaitējumam, Krimināllikuma 35.pantā definētajam soda mērķim.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008.gada 1.jūlija lēmumā "Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu sodu noteikšanā", izvērtējot noziedzīgā

nodarījuma raksturu, ņemami vērā tie konstatētie apstākļi, kas raksturo konkrēto noziedzīgo nodarījumu un atšķir to no citiem tāda paša veida noziedzīgiem nodarījumiem. Analizējot noziedzīga nodarījumu raksturu, tiesām jāvērtē konkrētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas apstākļi, to vidū noziedzīga nodarījuma izdarīšanas veids, laiks, vieta, paņēmieni, vainīgā motivācija, personas loma noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, [..], kvalificējošie apstākļi, vainīgo personu raksturojošie dati utt.

(https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/senatoru-kopsapulcu-lemumi/kriminallietu-departaments).

Tiesa uzskata, ka konkrētās krimināltiesiskās represijas piemērošana atbilst soda individualizācijas principam un arī soda ģenerālajai prevencijai, jo tiek noteikts nākamais bargākais soda veids aiz brīvības atņemšanas, turklāt, šādu soda veidu paredz Krimināllikuma 175.panta trešās daļas sankcija.

Tiesa ņem vērā cietušā viedokli par iespējamo vienošanos ar apsūdzēto par kaitējuma atlīdzību, kas ir cietušā interesēs.

Pārejas noteikumu 32.punkts (*Pārejas noteikumu redakcijā no 2025.gada 1.janvāra*) paredz probācijas uzraudzības kā pamatsoda noteikšanu, jo /Persona A/ izdarījis noziedzīgo nodarījumu līdz 2024.gada 31.decembrim, vēl nav notiesāts.

Tiesa nepiemēro papildsodu, mantas konfiskāciju, jo atbilstoši Krimināllikuma 42.pantam konfiscējama konkrēta manta, kas pirmstiesas procesā apsūdzētajam nav konstatēta.

[6.1] Kā /Persona A/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa vērtē apsūdzētā vaļsirdīgo atzīšanos izdarītajā, tā nožēlošanu.

Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību, veicinājis procesa norisi, piesakot lūgumu neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, kas vērtējama kā attieksme pret apsūdzību.

[6.2] Atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktam apsūdzētā /Persona A/ atbildību pastiprina tas, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, jo tas izdarīts laikā, kad nav dzēsta sodāmība pēc Zemgales rajona tiesas 2020.gada 28.decembra sprieduma, 2021.gada 25.novembra lēmuma.

[6.3] Tiesa konstatē, ka konkrētajā lietā nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. No lietas materiāliem redzams, ka cietušā iesniegums, kurā jau ir norādīta iespējamā noziedzīgo nodarījumu izdarījusī persona, reģistrēts 2022.gada 28.novembrī, kriminālprocess uzsākts 2023.gada 9.janvārī. Divu gadu laikā veikti tikai informācijas pieprasījumi par nozagto mantu nodošanu, viens atsevišķais uzdevums par personas nopratināšanu. /Persona A/ atzīts par aizdomās turēto 2024.gada 29.novembrī, proti, pēc gada un 10 mēnešiem pēc kriminālprocesa uzsākšanas, apsūdzība izsniegta 2025.gada 20.janvārī, lieta nodota tiesai 2025.gada 20.janvārī. Lietā nav konstatēts, ka /Persona A/ būtu pārkāpis Kriminālprocesa likumā noteiktos procesuālos pienākumus.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā krimināllietā, novērtējot lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību veidu, daudzumu, pirmstiesas process nav pabeigts saprātīgā termiņā, līdz ar to lietā kopumā pieļauts Kriminālprocesa likuma 14.pantā noteiktā kriminālprocesa principa pārkāpums.

[6.4] Izvērtējot šos apstākļus, tiesa secina, ka /Persona A/ nosakāma probācijas uzraudzība uz vienu gadu, proti, minimālais soda mērs, pamatojoties uz Krimināllikuma 49.^{1}panta pirmās daļas 1.punktu, kaut arī konstatēts viens atbildību pastiprinošs apstāklis.

Krimināsoda izpildi reglamentējošā likumā paredzēto un soda izpildes iestādes noteikto pienākumu neizpildes gadījumā iespējama probācijas uzraudzības aizstāšana, vienu probācijas uzraudzības dienu rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu.

[7] Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu (*Krimināllikuma redakcijā līdz 2024.gada 31.decembrim*), ņemot vērā Krimināllikuma Pārejas noteikumu 34.punktu, /Persona A/ noteiktais sods pilnīgi saskaitāms ar Rīgas Austrumu prokuratūras 2025.gada 14.janvāra prokurora priekšrakstā par sodu noteikto. Apsūdzētajam noteikti divi dažādi soda veidi, viens no tiem – par smagu noziegumu. Galīgais sods nosakāms probācijas uzraudzība uz vienu gadu un sabiedriskais darbs uz 200 stundām. Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta $2.^2$ daļu sabiedrisko darbu izpilda vienlaikus ar probācijas uzraudzību.

[8] Tiesa uzskata, ka /Persona A/ nav piemērojams drošības līdzeklis, jo nepastāv Kriminālprocesa likuma 241.panta nosacījumi procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanai.

[9] Lietā cietušais /Persona B/ iesniedzis kaitējuma kompensācijas pieteikumu par zādzības rezultātā radīto mantisko kaitējumu, par nozagtajām un neatgūtajām mantām: motorzāģi "Husqvarna 254xp" 350*euro* vērtībā, lāzera līmeņrādi "SKILL MT1e196101" 200 *euro* vērtībā, elektrisko urbjmašīnu "Makita" 60 *euro* vērtībā un autopiekabes "WENA" tentu 1000 *euro* vērtībā, kopā 1610 *euro*.

Apsūdzētais atzina cietušā pieteikto kaitējuma kompensāciju.

Tiesa uzskata, ka pieteikums pamatots un apmierināms.

Kriminālprocesa likuma 350.pants noteic, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par [.....] mantisko zaudējumu.

Kaitējuma summa atbilst zādzības rezultātā nodarītā un neatlīdzinātā mantiskā kaitējuma apmēram.

Atbilstīgi Kriminālprocesa likuma 353.panta pirmās daļas 1.punktam apsūdzētais ir persona, kurai var uzlikt kompensācijas samaksāšanas pienākumu.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527.-530. pantu, tiesa

nosprieda

/Persona A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt ar probācijas uzraudzību uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu (*Krimināllikuma redakcijā līdz 2024.gada 31.decembrim*) pilnīgi saskaitīt šo sodu ar Rīgas Austrumu prokuratūras prokurora 2025.gada 14.janvāra priekšrakstā par sodu noteikto un galīgo sodu /Persona A/ noteikt probācijas uzraudzību uz vienu gadu un sabiedriskos darbus uz 200 stundām.

Uzlikt par pienākumu /Persona A/ 10 darbdienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā pieteikties soda izpildei Valsts probācijas dienesta Zemgales reģiona teritoriālās struktūrvienības Tukuma nodaļā.

Piedzīt no /Persona A/ cietušā /Persona B/ labā materiālā kaitējuma kompensāciju 1610*euro*.

Kompensācija par mantisko zaudējumu labprātīgi atlīdzināma 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, maksājumu apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 10 darbdienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas Zemgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams 2025.gada 11. martā.

Tiesnese (*paraksts) A.Kasakovska

**Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*